

Comentariul poeziei Poemul odailor scrisa de Leonid Dimov - a doua parte

Versurile destinate epilogului marcheaza patrunderea intr-o alta realitate, de parca patosul elementelor enumerate ar fi generat un univers cu alte dimensiuni, printr-o mutatie calitativa. Este limpede ca odaile arhipline camufleaza un secret al lor, vizibil partial in ultima incapere, dupa ce ochiul s-a intoxicat aproape cu proliferarea detaliilor de ordin material. Misterul ultimei camere aminteste de tehnica amanarii folosita de Edgar Allan Poe in nuvela "Masca mortii rosii". Un sentiment de anxietate invaluie, obscur, decorurile somptuoase, lipsite de animatie, pentru ca viata pare extrasa de o forta necunoscuta. Este plauzibila apropierea de imaginile nelinistitoare, mordante, pictate de suprealisti ca Magritte sau De Chirico.

Miscarea se insinueaza in tabloul de interior dinspre domeniul neumanului, al irozilor "cu varcolac". Cand Dimov incheie poezia sa pur descriptiva cu un verb incisiv, "taie", ce domina o scena haotica intelegem ca nici categorii estetice (este adevarat, secundare) precum gratiosul si agreabilul, placutul, pe care poetul le cultiva intens, nu sunt scutite de invazia tenebrosului. "Impreunarea irozilor cu varcolacul averizeaza ca obiectele pot ascunde o doza de teroare, mai ales daca depistam semnalul din strofa penultima "E marele chivot portocaliu/ Cu sfinti de sange presarati in stea/si poarta-n miez Maneru-i negru-l tin/ Din rasputeri: il trage careva". Forta aparuta din senin in interiorul sacru al chivotului, contra careia poetul se opune "din rasputeri", este de natura sa ne atraga spre logica absurdului, a fantasticului. Cu ultima odaie (a saptea, simbolica deci) si, de fapt, cu intreg universul descris, se petrece ceva care nu se mai poate insena in logica valabila pana atunci. Intervine o tensiune provocatoare de stari halucinatorii, metoda specifica lui Dimov, regizor abil al efectelor neasteptate si maestru incontestabil al registrului oniric.

S-ar zice ca dinamismul este propriu doar coordonatelor visului, geometric edificat, cum este tot ceea ce edifica poetul. De aceea a fost reperata aici afinitatea cu Alexandru Philippide si al sau "Monolog in Babilon", poem al paradoxurilor, in care hiperluciditatea, simturile exacerbate, vazul, mai ales, functioneaza in regim oniric. Acel "taie" final poate avea drept complement direct chiar metafora ordonatoare a poemului, enuntata in prima strofa, privirea. Daca manifestam o atentie exacerbata, insinueaza poetul, consecinta ar putea fi o tradare a simturilor, "taiate" de cate o viziune bizara, surprinsa in decorul luxos si lenes, aparent incremenit. Pentru statismul tabloului estetizat la maximum pledeaza si splendida imagine din strofa a cincea "...asteptarea inlemnii, secreta/ Capacul cu pastori, de besactea".

Ornamentalul si artificialul constituie elemente tipic baroce, iar gradina, amintita la inceput, in strofa a doua, nu este decat o corectie estetica a naturalului. Astfel, "Poemul odailor" satisface pretentiile rafinatilor frecventatori ai poeziei de atelier si, in egala masura contureaza o tendinta moderna aceea de a sugera stranietatea spatiilor familiare.